

Pillow Talk and לשון הרע - Halachic Aspects
Compiled and Translated by Noah Gradofsky
Morasha Kallah, August 7, 2007

Introduction

Maimonides Laws of Reason, 7:2

רמב"ם הלכות דעות פרק ז הלכה ב

אי זהו רכיל זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני אע"פ שהוא אמת הרי זה מחריב את העולם, יש עון גדול מזה עד מאד והוא בכלל לאו זה והוא לשון הרע, והוא המספר בגנות חבירו אע"פ שאומר אמת, אבל האומר שקר נקרא מוציא שם רע על חבירו, אבל בעל לשון הרע זה שיושב ואומר כך וכך עשה פלוני וכך וכך היו אבותיו וכך וכך שמעתי עליו ואמר דברים של גנאי, על זה אמר הכתוב יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות.

Who is the gossiper? This is the one who seeks information and goes from here to there and says "This is what so and so said," "This is what I heard about so and so," even though it is true, this person destroys the world. There is a much greater sin which is part of this prohibition, which is לשון הרע, which is one speaks in denigration of his fellow, even though he speaks the truth, but one who lies is called "one who causes a bad name for this friend," but the barer of לשון הרע is the one who sits and says "this is what so and so did, and this is what his forbearers were like, and this is what I heard about him, and he speaks words of denigration, regarding this scripture says, "May ה' cut off all flattering tongues, every tongue that speaks of arrogance." (Psalms 12:4, trans JPS.)

Sefer Hachinuch Mitzvah 236

ספר החינוך מצוה רלו

משרשי המצוה, כי השם חפץ בטובת הבריות אשר ברא, וצונו בזה כדי להיות שלום בינינו, כי הרכלות סיבה לריב ומצה.

The rationale of this commandment (not to gossip), is that God desires the good of the creations which God created, and commanded us this so that there be peace among us, because gossip is a reason for fights and quarrels.

The Significance of the Intent of the Communication

Babylonian Talmud Arachin 15b

תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טו עמוד ב

היכי דמי לישנא בישא? (רבא אמר:) +מסורת הש"ס: [אמר רבה]+ כגון דאמר איכא נורא בי פלניא. אמר ליה אביי: מאי קא עביד? גלויי מילתא בעלמא הוא! אלא דמפיק בלישנא בישא, דאמר: היכא משתכח נורא? אלא בי פלניא [דאיכא בשרא וכוורי]. אמר רבה: כל מילתא דמיתאמרא באפי מרה, לית בה משום לישנא בישא. אמר ליה: כל שכן חוצפא ולישנא בישא! אמר ליה: אנא כרבי יוסי סבירא לי, דאמר רבי יוסי: מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי. אמר תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טז עמוד א

What is an example of לשון הרע? Rabbah said: For instance, when one says "There is a fire in so and so's house." (Rashi: Implying that the person is rich, and thus always has a fire going) Abayay responded to him: What has he done? He only revealed information! Rather, it is when it comes out in a derogatory language, that he said "Where do you find a fire? At so and so's house [who has meat and fish].

Yecheve Da'at 4:60

שו"ת יחוה דעת חלק ד סימן ס

ומכל מקום נראה שכל זה הוא באופן שמתכוין רק להשמיץ את חברו ולבזותו, אבל אם מתכוין לתועלת מסויימת או להרחיק נזק מותר. וראיה לזה ממה שכתב הרמב"ם (בפרק א' מהלכות רוצח הלכה יד) וזו לשונו: כל היכול להציל את חברו ואינו מצילו, עובר על לא תעמוד על דם רעך, לפיכך הרואה את חברו טובע בים או שלסטים באים עליו, ויכול להצילו, או ששמע שאנשים חושבים עליו רעה וטומנים לו פח, ולא גילה אוזן חברו להודיעו, הרי זה עובר על מה שנאמר בתורה לא תעמוד על דם רעך. ע"כ.

In any event, it appears that all this is in a manner where one only intends to sully his fellow and denigrate him, but if he intends for some clear benefit, or to avoid injury, it is permitted. And a proof of this comes from what Maimonides writes (Laws of the Murder, 1:14, and this is his language): Anyone who can save his fellow and does not save him, transgresses "do not stand by your brother's blood" (Leviticus 19:16), therefore if one sees his fellow drowning in the sea, or robbers are coming upon him, and he can save him, or if he hears that people are plotting evil against him and setting a trap for him, and did not turn the ear of his fellow to tell him, he has transgressed that which it says, "do not stand by your brother's blood." End of quote (of Maimonides).

Privacy of the Communicated Information

There is a common understanding that anything that is public knowledge may be disseminated and discussed without concern that it is Lashon Hara. Is this the case?

Babylonian Talmud Arachin 15b - 16a

תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טו עמוד ב' טז עמוד א

אמר רבה בר רב הונא: כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא, לית בה משום לישנא בישא; מ"ט? חברך חבא אית ליה, וחברא דחברך חבא אית ליה.

Rabbah bar Rav Hunah said: Anything that is stated before three [people], does not implicate לשון הרע. Why? Your friend has a friend, and your friend's friend has a friend.

Rashi Arachin 16a

רש"י מסכת ערכין דף טז עמוד א

דמיתאמרא באפי תלתא - שהבעלים אמרוה בפני ג' המגלה אותה אינו לשון הרע שזה גילה תחלה דעתו שאם מגלה אותו אינו חושש דמידע ידע . . .

Stated before three - That the owners (of the information) stated it before three [people], one who reveals it (subsequently) it is not לשון הרע, because this one made his intent clear in the first place, because if he revealed it, he was not concerned that it would be known . . .

It seems that Rashi understands the "public knowledge" rule to apply not to the idea that the information is known publicly and therefore may be passed on, but that the original source stated information (presumably about him/herself) in a public forum, and therefore the information was not considered confidential. This also seems to be the understanding of the following commentators.

Rabbenu Gershom Arachin 16a

רבינו גרשום ערכין טז עמוד א

כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא - שהאחד הראשון אומר בה בפני ג' אם חזר וסיפרה אחד מהם אין בו משום לשון הרע שלדעת כן אומר בה בפני ג' שאינו חושש אם יתפרסם הדבר . . .

Anything stated before three - because the first one who said it before three [people], if one of them went and told it, לשון הרע is not implicated because it is with this understanding that [the original person] says it before three, for he does not worry that the matter becomes public . . .

Rashbam Bava Batra 39a

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף לט עמוד א

דמתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא - אם יחזרו ויאמרו לזה כך אמר פלוני עליך . . .

That is stated before three [people], does not implicate לשון הרע - If they (the audience) go and repeat to him "this is what so and so said about you."

Maimonides Laws of Reason 7:5

רמב"ם הלכות דעות פרק ז הלכה ה

. . . ואם נאמרו דברים אלו בפני שלשה כבר נשמע הדבר ונודע, ואם סיפר הדבר אחד מן השלשה פעם אחרת אין בו משום לשון הרע, והוא שלא יתכוין להעביר הקול ולגלותו יותר.

. . . And if these things were spoken before three people, the matter has already been heard and known, and if one of the three retold it another time, לשון הרע is not implicated, provided he did not intend to spread the news and make it more known.

There is some agreement that even if the matter was spoken of between a number of people, if it were clear that the matter was intended to be kept private, then it may not be discussed further. See attached as כסף משנה and תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לא עמוד א based on הגהות מיימוניות as an appendix to this compilation.

Know Your Audience

Babylonian Talmud Arachin 16a

תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טז עמוד א

תני רב דימי אחוה דרב ספרא: לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו, שמתוך טובתו בא לידי רעתו Rav Dimi the brother of Rav Safra taught: A person should never speak well of his fellow, because from speaking about his good (facets) may come to [speaking about his] bad (facets).

Rashi Arachin 16a

רש"י מסכת ערכין דף טז עמוד א

בא לידי רעתו - שכשהוא מספר בטובתו יותר מדאי הוא עצמו אומר חוץ ממדה רעה זו שבו או אחרים שומעין שזה משבחו ואומרים הלא מדת כך וכך בידו.

Come to [speaking about his] bad (facets) - For when he speaks about his good facets too much, he himself may say "except for this bad attribute that he has," or others may hear that he is praising (this person) and say "but isn't his nature thus and such."

Babylonian Talmud Bava Batra 164b

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קסד עמוד ב

הוא מקושר דאתא לקמיה דרבי, ואמר רבי: אין זמן בזה? א"ל ר' שמעון ב"ר לרבי: שמא בין קשריו מובלע; פלייה וחזייה. הדר חזא ביה רבי בבישות, א"ל: לאו אנא כתבתיה, ר' יהודה חייטא כתביה. א"ל: כלך מלשון הרע הזה. זימנך הוה יתיב קמיה וקא פסיק סידרא בספר תהלים, אמר רבי: כמה מיושר כתב זה, אמר ליה: לאו אנא כתבתיה, יהודה חייטא כתביה. א"ל: כלך מלשון הרע הזה. בשלמא התם איכא לשון הרע, אלא הכא מאי לשון הרע איכא? משום דרב דימי, דתני רב דימי אחוה דרב ספרא: לעולם אל יספר אדם בטובתו של חבירו, שמתוך טובתו בא לידי רעתו.

A certain folded [deed] came before Rabbi [Judah the Prince], and Rabbi said: There is no date on this! Rabbi Shimon son of Rabbi said to Rabbi: Perhaps it is hidden in the folds. He ripped [the deed] and saw it. He then looked at him disapprovingly, and he (Rabbi Shimon) said to him: I did not write it, Rabbi Judah Chayatah wrote it. He (Rabbi) said to him (Rabbi Shimon): Desist from this הרע הרע. Once he (Rabbi Shimon) was sitting before him (Rabbi), who completed a section of the Book of Psalms. Rabbi said: How good is this writing! He (Rabbi Shimon) said to him (Rabbi): I did not write it, Judah Chayatah wrote it. He (Rabbi) said to him (Rabbi Shimon): Desist from this הרע הרע. This is well there (in the first story), that it was הרע הרע, but here, how does הרע הרע apply? As Rav Dimi said: for Rav Dimi the brother of Rav Safra taught: A person should never speak well of his fellow, because from speaking about his good (facets) may come to [speaking about his] bad (facets).

Rashba"m Bava Batra 164b

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קסד עמוד ב

בא לידי רעתו - לידי גנותו מתוך שמרבין בשבחו מזכירין שם גנות שבו.

Come to [speaking about his] bad (facets) - To denigrate him, while increasing his praise we mention some of his faults.

Maimonides Laws of Reason, 7:4

רמב"ם הלכות דעות פרק ז הלכה ד

ויש דברים שהן אבק לשון הרע . . . כל המספר בטובת חבירו בפני שונאיו הרי זה אבק לשון הרע שזה גורם להם שיספרו בגנותו. . .

There are those things that are shades of הרע הרע . . . anyone who speaks well of his fellow before those who dislike him, this is a shade of הרע הרע because he causes them to speak in denigration of him. . . .

Kesef Mishnah on Laws of Reason 7:4

כסף משנה הלכות דעות פרק ז הלכה ד

ויש דברים שהם אבק לשון הרע וכו'. וכל המספר בטובת חבירו וכו'. פ' שלישי דערכין (שם) וכתבה הר"ף פרק במה מדליקין לעולם אל יספר אדם בשבחו של חבירו שמתוך שבחו יבא לידי גנותו. ומפרש רבינו דהיינו בפני שונאיו וה"ק שמתוך שבחו בא לידי גנותו ששונאיו אומרים אינו כן אבל מדה פלונית יש בו אבל בפני אוהביו משמע מדברי רבינו שמותר. . . .

There are those things that are shades of הרע הרע, etc. Anyone who speaks well of his fellow, etc. The third chapter of Arachin, and Rif cited it in Chapter "With What Do We Light" (Shabbat 14a in Rif's pagination), A person should never speak well of his fellow, because from speaking about his good (facets) may come to [speaking about his] bad (facets). Our teacher explains that this [applies when speaking] before those who dislike him, and it says thus: from praising him, it comes to denigrate him, because those who dislike him will say "it is not so, instead instead he has this characteristic," but before those who like him, it appears from our teacher's words that it is permitted.

Is Maimonides, at least as understood by Kesef Mishnah consistent with the Talmud? Do we presume that Rabbi Judah the Prince or at least some in his audience disliked Judah Chayatah? Is this the way Rashi and Rashba'm understood it?

Letting Our Guard Down

Note this piece continues the discussion of "Shades of הרע לשון."

Maimonides Laws of Reason, 7:4

רמב"ם הלכות דעות פרק ז הלכה ד . . . וכן המספר בלשון הרע דרך שחוק ודרך קלות ראש כלומר שאינו מדבר בשנאה, הוא ששלמה אמר בחכמתו כמתלהלה היורה זקים חצים ומות ואמר הלא משחק אני . . .

. . . So too, one who speaks הרע לשון by way of humor or levity, i.e. that he does not say it with dislike, this is what Solomon said: "Like a madman firing deadly firebrands and arrows . . . and says 'Am I not only joking?'" (Proverbs 26:18)

What About Hearing הרע לשון?

Should we simply turn a blind eye (er, ear) to הרע לשון and avoid it at all costs, or are there some circumstances, at least, where we should take some notice? The Talmud seems to take a nuanced approach.

Babylonian Talmud Pesachim 118a

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיח עמוד א ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה: כל המספר לשון הרע, וכל המקבל לשון הרע, וכל המעייד עדות שקר בחבירו - ראוי להשליכו לכלבים, שנאמר + שמות כב+ לכלב תשלכון אתו וכתוב בתריה + שמות כג+ לא תשא שמע שוא וקרי ביה לא תשיא.

Rav Sheshet said in the name of Rabbi Eliezer ben Zariah: Anyone who speaks הרע לשון, and anyone who receives הרע לשון . . . is fit to be sent to the dogs, as it says "you shall send it (unkosher meat) to the dogs" (Exodus 22:30), and it says after that, "Do not take up a false report" (Exodus 23:1, the next verse) . . .

Rashbam on BT Pesachim 118a

רשב"ם על פסחים קיח עמוד א המקבל לשון הרע. שמקבלו ומאמינו על חבירו אע"ג דלקבוליה לא מיבעי ליה למיחש ליה מיבעי כדמפרש במסכת נדה.

Anyone who receives הרע לשון. That he receives it and believes it about his fellow, even though receiving it is no question, the question is about paying it heed, as is explained in Tractate Niddah.

Babylonian Talmud Niddah 61a

תלמוד בבלי מסכת נדה דף טא עמוד א

. . . +ירמיהו מ"א+ והבור אשר השליך שם ישמעאל את כל פגרי אנשים אשר הכה ביד גדליה. וכי גדליה הרגן? והלא ישמעאל הרגן! אלא מתוך שהיה לו לחוש לעצת יוחנן בן קרח ולא חש - מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן. אמר רבא: האי לישנא בישא, אע"פ דלקבולי לא מבעי - מיחש ליה מבעי. הנהו בני גלילא דנפק עלייהו קלא דקטול נפשא, אתו לקמיה דרבי טרפון, אמרו ליה: לטמרינן מר! אמר להו: היכי נעביד? אי לא אטמרינכו - חזו יתייכו, אטמרינכו - הא אמור רבנן האי לישנא בישא, אע"ג דלקבולי לא מבעי - מיחש ליה מבעי, זילו אתון טמרו נפשייכו.

. . . "And the pit where Yishma'el sent all the corpses of the men whom he had slain at the hands of Gedaliah" (Jeremiah 41:9). Did Gedaliah kill them? Didn't Yishma'el kill them? It is because he could have worried about the advice of Yochanan ben Korach (who told Gedaliah that Yishma'el wanted to assassinate him, see Jeremiah 41:13 and following) and he did not worry - scripture treats him (Gedaliah) as if he killed them (Gedaliah's entourage). Raba said: לשון הרע, although we don't need to accept it, we must worry about it.

Appendix - Disclosure of Confidential Information Shared By 3 Or More People

הגהות מיימוניות הלכות דעות פרק ז הלכה ה
[ז] ואם האומר מזהיר שלא לומר אפילו אמרו בפני רבים יש בו משום לשון הרע כדאמר בפרק זה בורר (לא א) הוא תלמידא דגלי מילתא דאיתמר בבי מדרשא בתר עשרים ותרתין שנין ואפקיה ר' אמי מבי מדרשא ואמר דין גלי רזיא. ספר המצות:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לא עמוד א
תנו רבנן: מניין לכשיצא לא יאמר הריני מזכה וחבירי מחייבין אבל מה אעשה שחבירי רבו עלי - תלמוד לומר +ויקרא י"ט+ לא תלך רכיל בעמך ואומר +משלי י"א+ הולך רכיל מגלה סוד. הוא תלמידא דנפיק עליה קלא, דגלי מילתא דאיתמר בי מדרשא. בתר עשרין ותרתין שנין, אפקיה רב אמי מבי מדרשא, אמר: דין גלי רזיא.

כסף משנה הלכות דעות פרק ז הלכה ה
ואם נאמרו דברים אלו בפני שלשה וכו'. בפ"ג דערכין (דף י"ז) וכתבה הר"ף פרק במה מדליקין כל מילתא דמתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא מ"ט חברך חבא אית ליה. וכתב רבינו והוא שלא יתכוין וכו', כלומר שזה שהתרנו היינו שאם יבא במקרה לדבר בענין אינו אסור לאומרו אבל לא שיתכוין לגלות הדבר יותר, ולא הוצרך רבינו לפרש שאם האומר הזהירם מלגלותו שהם אסורים לגלותו דהא אין שם טענת חברך וכו' שכל אחד יזהר מלגלות סודו: